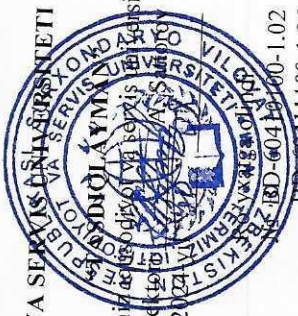

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIV TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI

TERMIZ IQTISODIYOT VA SERVIS DARS XONDA
SERVIS VAZIRLIGI

Termiz Iqtisodiyot va
Servis dars xonasi
2024 yil 30 avgust

BD-60411100-1.02
BD-60411100-1.06
2024 yil "30" avgust

IQTISODIYOT NAZARIYASI

O'QUV DASTURI

Bilim sohasi:
Ta'lim sohasi:
Ta'lim yo'nalishi:

400000 – Biznes, boshqaruv va huquq
410000 – Biznes va boshqaruv
60411100 - Jahon iqtisodiyoti va xalqaro iqtisodiy
munosabatlar
60410200 - Buxgalleriya hisobi

Fan/modul kodi	O'quv yili	Semestr	ECTS-kreditlar	
IQN/1210	2024-2025	I / II	5/5	
Fan/modul turi	Ta'lim tili		Haftadagi dars soatlari	
Majburiy	O'zbek		5	
Fanning nomi		Auditoriya mashg'ulotlari (soat)	Mustaqil ta'lim (soat)	Jami yuklam a (soat)
1. Iqtisodiyot nazariyasi (jami)		120	180	300
I semestr		60	90	150
II semestr		60	90	150

2. I. Fanning mazmuni

Fanni o'qitishdan maqsad – talabalarga iqtisodiy bilimlarning nazariy asoslarini, iqtisodiyotdagi asosiy tushuncha va kategoriyalarni, iqtisodiy qonunlar va prinsiplarni o'rgatish hamda amaliyotda ularni qo'llay olish xususiyatini shakllantirishdan iborat.

Fanning vazifasi- nazariy bilimlar, amaliy ko'nikmalar, qonunlar va kategoriyalar mazmun-mohiyatini o'rganish, ularga nisbatan shaxsiy munosabati shakllantirish orqali iqtisodiy muammolarni echish yo'llarini topa olish qobiliyatini shakllantirish.

Fanning asosiy vazifalari quyidagilarni o'z ichiga oladi:

- iqtisodiy atamalar, konsepsiya va nazariyalarni bilish va tushunishni o'rgatish;
- iqtisodiy ma'lumotlarni qayta ishlash jarayonida asosiy iqtisodiy ko'rsatkichlardan foydalana olishni o'rgatish;
- iqtisodiy tahlil qila olishni o'rgatish;
- iqtisodiy g'oyalarni yozma ravishda mantiqiy va aniq tasvirlashni o'rgatish;
- iqtisodiy tadqiqot olib borishda iqtisodiy konsepsiyalarni qo'llay olishni o'rgatish.

II. Asosiy nazariy qism (ma'ruza mashg'ulotlari)

II.1. Fan tarkibiga quyidagi mavzular kiradi:

1-mavzu. Iqtisodiyotga kirish. Iqtisodiyot tushunchasi, uning tarkibi va tuzulishi.

Iqtisodiy faoliyat va takror ishlab chiqarish jarayoni. Iqtisodiyot nazariyasi fanining predmeti. Cheklangan resurslar va cheksiz ehtiyojning qondirilish darajasi o'rtasidagi bog'liqlik. Iqtisodiyotga oid bilimlarning shakllanishi va rivojlanishi. Qadimgi Sharq va G'arb xalqlaridagi iqtisodiy g'oyalar. Iqtisodiyot nazariyasining fan sifatida shakllanishidagi asosiy oqimlar: merkantilizm, fiziokratlar, ingliz klassik iqtisodiy maktabi, marksizm va marjinalizm. Hozirgi zamon iqtisodiyot nazariyasidagi asosiy

6.	Asosiy adabiyotlar
	<p>1. H. Mamedov, N. Muminov, A. Umarov, A. Ismailov, Iqtisodiyot nazariyasi Darslik. - T. "Bookman print" 2022. 537b 1-2-3 tom</p> <p>2. Shodmonov Sh.Sh, Rahmatov M. Iqtisodiyot nazariyasi Darslik. - T. Zamin Nashr, 2021. - 856 bet.</p> <p>3. Хажиев Б Д., Мамбетжанов К.К. Экономическая теория. Учебник Т.: «ИҚТИСОДИЁТ», 2019. - 552. Стр</p> <p>4. В.У. Ходиев, Sh.Sh. Shodmonov. Iqtisodiyot nazariyasi.(Darslik). - T.: «Barkamol fayz media», 2017, 784 bet.</p> <p>Qo'shimcha adabiyotlar</p> <p>1. Tursunov A.M. Iqtisodiyot nazariyasi. O'quv qo'llanma. T.: «Ilim ziyo zakovat», 2024. -375</p> <p>2. Iminova.A.N, Shuhratov.Sh.M, Bababekova.B.N, Muhammadaliova. B.N Iqtisodiyot nazariyasi. O'quv qo'llanma. T. Muhammad Al-Xorazmiy nomidagi TATU Nurafshon filiali/- 2021.-224 b</p> <p>3.R. Glenn Hubbard, A. Patrisk O'Brian. Essentials of Economics. 6th edition. Pearson. New York. 2019</p> <p>4.Economics (Irwin Economics). Campbell R. McConnell, Stanley L. V rue. Sean M. Flynn. — 21th edition. 2018.</p> <p>Axborot manbaalari</p> <p>1. www.lex.uz – O'zbekiston Respublikasi Qonun hujjatlari ma'lumotlari milliy bazasi www.lex.uz</p> <p>2. www.gov.uz - O'zbekiston respublikasi hukumat portali</p> <p>3. www.tradingeconomics.com – экономические показатели</p> <p>4. http://www.soliq.uz</p> <p>5. http://www.sbu.uz</p> <p>6. http://www.wordbank.org</p> <p>7. http://www.ebrd.org</p> <p>8. http://www.imf.org</p> <p>www.ziyounet</p>
9.	O'quv dasturi Oliy ta'lim yo'nalishlari va mutaxassislari bo'yicha O'quv-uslubiy birlashmalar faoliyatini Muvofiqlashtiruvchi Kengashining 2023-yil 29-avgustdagi 4-sonli bayonnomasi bilan ma'qullangan namuna asosida ishlab chiqilgan va Termiz iqtisodiyot va servis universiteti Kengashining 2024 yil 30 avgustdagi 1/3-sonli bayonnomasi bilan tasdiqlangan.
10.	Fan/modul uchun mas'ullar: TISU, "Iqtisodiyot" kafedrası professor-o'qituvchilari: T.Mamadjanova, N.Eshqulova, Sh. Xaydarova
11.	Taqrızchilar: Xatamov O.Q –Termiz davlat universiteti Kompyuter va dasturiy injenering kafedrası mudiri, i.f.d., professor. Abdulxaeva G.M – Termiz davlat universiteti, Turizm va mehmonxona xo'jaligi kafedrası mudiri, i.f.f.d., dotsent.

<p>44. Ijtimoiy jarayonlarni davlat tomonidan tartibga solish</p> <p>45. Ishchi kuchi bozorining davlat tomonidan tartibga solinishi.</p> <p>Mustaqil va guruh bilan mustaqil ish olib borishda keyslar taklif qilinadi. Fanni mustaqil o'zlashtirish uchun keyslarni o'rganish, tahlil qilish asosida tayyorlangan yechimlar talabalar tomonidan taqdimot qilish, test, glossary, krasvord tuzish tavsiya etiladi...</p>	<p>3.</p> <p>VI. Fan o'qitilishining natijalari (shakllanadigan kompetentsiyalar)</p> <p>Fanni o'zlashtirish natijasida talaba:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ijtimoiy-iqtisodiy taraqqiyotning umumiy asoslari, bosqichlari, o'zgarish sabablari va oqibatlari; hozirgi zamon iqtisodiyotining xususiyatlari; iqtisodiy qonunlar va kategoriyalar to'g'risida <i>tasavvur va bilimga ega bo'lishi</i>; • Iqtisodiyot asoslarini, milliy iqtisodiyotning amal qilishi va rivojlanishi qonuniyatlarini; makroiqtisodiy darajadagi vaziyatlarini; iqtisodiy jarayonlarning amal qilishi haqidagi <i>tasavvurga ega bo'lishi</i>; • Iqtisodiy hodisa va jarayonlarni tahlil qilish usullarini bilgan holda samarali qo'llash; iqtisodiy qonunlarni, ilmiy tushunchalarning (kategoriyalarning) amal qilish xususiyatlarini, mexanizmlarini bilgan holda iqtisodiy muammolar bo'yicha echimlar hosil qilish ko'nikmalariga <i>ega bo'lishi kerak</i>.
<p>4.</p> <p>VII. Ta'lim texnologiyalari va metodlari:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ma'ruzalar; • real vaziyatga asoslanadigan amaldagi ishlarni baholash; • esse, tezis va maqolalar yozish; • vaziyatli topshiriqlarni (keys-stadi) echish; • jarayonli-yo'naltirilgan ta'lim; • muhokamalarda qatnashish; • kichkina guruhlarda ishlash; • loy'ha ishi bajarish; • mustaqil ishlarni baholash; • taqdimot tayyorlash; • turli darajadagi testlarni o'tkazish; 	<p>5.</p> <p>VIII. Kreditalarni olish uchun talablar:</p> <p>Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to'la o'zlashtirish, tahlil natijalarini to'g'ri aks ettira olish, o'rganilayotgan jarayonlar haqida mustaqil mushohada yuritish va joriy, oraliq nazorat shakllarida berilgan vazifava topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazorat bo'yicha test yoki yozma ishni muvaffaqiyatli topshirish.</p>

<p>2-mavzu. Iqtisodiyot nazariyasi fanining predmeti va o'rganish usullari.</p> <p>Iqtisodiy qonunlar va kategoriyalar. Iqtisodiy qonunlarning turkumlanishi. Iqtisodiyot nazariyasi fanining vazifalari. Iqtisodiyot nazariyasining boshqa fanlar bilan o'zaro bog'liqligi. Iqtisodiy qonunlar va jarayonlarni ilmiy bilishning usullari. Iqtisodiy tahlilda abstraksiya, induktsiya, deduktsiya, normativ, pozitiv, analiz, sintez, tarixiy, matematik, statistik va grafik usullardan foydalanish. Iqtisodiy modellar tushunchasi. Optimallashtirish va muvozanatlashgan modellar. Ehtiyojlarning mazmuni va ularning turkumlanishi. Ehtiyojlarning o'sib borishi qonuni. Iqtisodiy resurslarning mazmuni va uning turlari. Iqtisodiy resurslar va ehtiyojlarning qondirilish darajasi o'rtasidagi bog'liqlik. Ehtiyojlarning cheksizligi va resurslarning cheklanganligi. Iqtisodiyotning bosh muommasini hal qilish yo'llari.</p>	<p>3-mavzu. Ishlab chiqarish jarayoni, uning natijalari va samaradorligi.</p> <p>Ishlab chiqarish omillari va ularning turkumlanishiga turlicha yondashuvlar. Ishlab chiqarish omillari to'g'risidagi nazariyalar. Ishlab chiqarish jarayonining mazmuni va uning iqtisodiy asoslari. Ishlab chiqarishning tarkibiy tuzilishi. Ishlab chiqarish jarayonining ikki tomoni. Qisqa va uzoq davrda ishlab chiqarish hajmining o'zgarishi. Ishlab chiqarishning jamiyat hayotidagi ahamiyati. Ishlab chiqarish va xizmat ko'rsatishning o'zaro bog'liqligi. Ishlab chiqarish imkoniyatlari va uning egri chizig'i. Ishlab chiqarish funksiyasi. Keyingi qo'shilgan omil unumdorligi. Unumdorlikning pasayib borish qonuni. Ishlab chiqarishning mikro va makro darajasi. Ishlab chiqarish samaradorligi, uning ko'rsatkichlari va hisoblash usullari. Ishlab chiqarish samaradorligini oshirish yo'llari va omillari. Yer, ishchi kuchi, kapital va tadbirkorlik qobiliyati tushunchalari.</p>
<p>4-mavzu. Iqtisodiy tizim modellari.</p> <p>Ijtimoiy-iqtisodiyot taraqqiyot bosqichlarini bilishga turli xil yondashuvlar: formastion, madaniylashgan, mulkiy, texnologik industrial, taraqqiyot va iqtisodiy rivojlanish hamda sikllil rivojlanish, darajasi jihatidan yondashuv. Ishlab chiqaruvchi kuchlar va ishlab chiqarish munosabatlari. Ishlab chiqarish usuli. Ijtimoiy-iqtisodiy formastiya. Ishlab chiqarishning texnologik usuli. Oddiy kooperatsiya, manufaktura va yirik mashinalashgan ishlab chiqarish. Industriyalashishgacha bo'lgan jamiyat, industriyalashgan jamiyat, yuqori industriyalashgan (axborotlashgan) jamiyat. Iqtisodiy tizim tushunchasi. Iqtisodiy tizim modellari: an'anaviy iqtisodiyot, buyruqli iqtisodiyot, bozor iqtisodiyoti. Bozor iqtisodiyotining rivojlanish bosqichlari: erkin raqobatga asoslangan va hozirgi zamon bozor iqtisodiyoti.</p> <p>5-mavzu. Mulkiylik shakllari va mulkiylik munosabatlari.</p> <p>Mulkiylik munosabatlarining iqtisodiy mazmuni. Mulkiylikning o'z bekti va sub'ekti. Mulkiylikning iqtisodiy va huquqiy jihatlari. Mulkiylikning tasniflanishi. Iqtisodiyotni isloh qilishda mulkiylikning o'rni. Mulkiylik shakllarini o'zgartirish usullari: milliyiashtirish, davlat tasarrufidan chiqarish</p>	

shakllarini o'zgartirish usullari: milliy lashtirish, davlat tasarrufidan chiqarish va xususiy lashtirish. Davlat mulkini xususiy lashtirishning usullari. O'zbekiston Respublikasida mulkni davlat tasarrufidan chiqarish va xususiy lashtirish jarayonini amalga oshirish bosqichlari.

6-mavzu. Tovar-pul munosabatlari ijtimoiy xo'jalik shakllari.

Natural va tovar ishlab chiqarish, ularning belgilari va farqlari. Tovar ishlab chiqarishning mavjud kelishi va rivojlanishi sabablari. Iqtisodiy ne'mat, mahsulot, tovar va xizmat tushunchalari mazmuni. Tovar va uning xususiyatlari. Tovar qiyamining miqdori. Nafiliik. Nafiliikning pasayib borishi. Mehnat unumdorligi va intensivligining tovar qiyamati miqdoriga ta'siri. Qiyamatning mehnat nazariyasi. Qiyamat qonuni. Tovar qiyamatining farqlanishi shart-sharoitlari. Qiyamat paradoksi. Pulning kelib chiqishi va mazmuni. Pul to'g'risidagi metallistik, nominalistik va miqdoriy nazariyalar. Pulning vazifalari: qiyamat o'lchovi, muomala vositasi, jamg'arish vositasi, to'lov vositasi. Hozirgi zamon pulining tabiati va mazmuni. Oltin va qog'oz pullarning o'zaro bog'liqligi. Naqd va kredit pullarning xususiyatlari. O'zbekistonda milliy valyuta – so'mning muomalaga kiritilishi bosqichlari va ularning ahamiyati. Milliy valyuta barqarorligini oshirish vazifalarini hal etish borasidagi dasturlar.

7-mavzu. Bozor iqtisodiyotining mazmuni va uning amal qilishi

Bozor iqtisodiyotining mazmuni va uning rivojlanishi. Bozor iqtisodiyotining sub'ektlari: uy xo'jaliklari, tadbirkorlik va davlat sektori. Bozor iqtisodiyotining asosiy belgilari. Bozor tizimining o'z-o'zini tartibga soluvchi mexanizmi. Klassik va hozirgi zamon bozor iqtisodiyoti, ularning umumiy tomonlari va farqlari. Zamonaviy bozor xo'jaligi modellari. Bozor iqtisodiyoti sharoitida doimiy muammolarni hal qilish va resurslardan samarali foydalanish yo'llari. Bozor iqtisodiyotining afzalliklari. Resurslarni taqsimlashning samaradorligi. Iqtisodiy faoliyat va tanlov erkinligi. Iqtisodiy manfaatlarining ta'minlanishi. Bozor iqtisodiyotining ziddiyatlari va salbiy jihatlari.

8-mavzu. Bozor iqtisodiyotiga o'tish davri va uning O'zbekistondagi xususiyatlari

O'zbekistonda bozor iqtisodiyotiga o'tishning tamoyillari va xususiyatlari, respublikada bozor islohotlarini amalga oshirishning mazmuni, maqsadi va asosiy yo'nalishlari ko'rsatib beriladi. Shuningdek, bozor munosabatlarga o'tish, iqtisodiyotni erkinlashtirish, tarkibiy o'zgartirishi, keng ko'lami islohotlar va modernizatsiyalashni amalga oshirish jarayonida makroiqtisodiy barqarorlikka erishish kabi strategik vazifalarni amalga oshirish yo'llari tahlil qilinadi.

9-Mavzu. Talab va taklif nazariyasi, bozor muvozanati.

Talab tushunchasi. Individual talab va bozor talabi. Talab qonuni. Giffen samarasi. Talab egri chizig'i. Talab miqdoriga ta'sir qiluvchi omillar: tovarlar narhi, iste'molchi didi, bozordagi iste'molchilar soni, ularning pul

xususiyatlari.
7. O'zbekistonda ko'p ukladli iqtisodiyotning va mulkdorlar sinfining shakllanishi.

8. Bozor iqtisodiyotiga o'tish modellari, ularning xususiyatlari,
9. Yalpi talab va yalpi taklif o'rtasidagi muvozanatlik
10. Monopoliyaga qarshi qonunchilik va ularning amal qilishi
11. Davlatning narx siyosati, maqsadi va vazifalari
12. Davlat iqtisodiy siyosatining mohiyati va uni rivojlantirish yo'nalishlari.
13. Davlatning iqtisodiyotni tartibga solish bosqichlari va samara chegaralari.
14. Davlatning tashqi iqtisodiy faoliyatni tartibga solishi va uning ahamiyati
15. O'zbekistonda narx siyosati va uning asosiy yo'nalishlari.
16. Asosiy va aylanma kapitaldan foydalanish samaradorligi
17. Mehnat unumdorligi va uning hajmiga ta'sir qiluvchi omillar.
18. Ishlab chiqarish rentabelligi va unga ta'sir etuvchi omillar
19. O'zbekistonda mehnat munosabatlarining o'ziga hos xususiyatlari
20. Agrobiznes va uning turlari
21. Milliy hisoblar tizimi va O'zbekistonda unga o'tishning vazifalari.
22. O'zbekistonning iqtisodiy salohiyatdan samarali foydalanishi va iqtisodiy o'sish omillari.
23. Investitsiyalar hajmiga ta'sir etuvchi omillar.
24. Iqtisodiy inqirozlarning mazmuni va vujudga kelish sabablari,
25. Iqtisodiy inqirozlarning turlari.
26. Ishsizlikning ijtimoiy-iqtisodiy oqibatlari. Ouken qonuni shakllanishi.
27. O'zbekistonda moliya bozorining
28. Pul tizimi va uning evolyutsiyasi
29. O'zbekistonda davlatning pul-kredit siyosati, uning dastaklari va amalga oshirish vositalari.
30. Iqtisodiyotda pul-kredit siyosati va undagi o'zgarishlar
31. Iqtisodiyotda byudjet-soliq siyosati
32. Iqtisodiyotda tarkibiy o'zgarishlar siyosati va modernizatsiya lash
33. Iqtisodiyotni innovatsion rivojlanish yo'liga o'tish muammolari;
34. Iqtisodiy barqaror rivojlanish va iqtisodiy o'sish omillari.
35. Iqtisodiy rivojlanishda tuzilmaviy o'zgarishlar.
36. Iqtisodiy siyosat subektlari va uning o'ziga xos xususiyatlari.
37. Iqtisodiy o'sish va uni ta'minlovchi omillar
38. Investitsiya siyosati va investitsiya faoliyatini tartibga solish
39. O'zbekistonda ishlab chiqarishning tarkibiy tuzilishini qayta qurish jarayonida makroiqtisodiy barqarorlikni ta'minlash muammolari.
40. O'zbekistonda aholini ijtimoiy himoya qilish tizimi va davlatning ijtimoiy siyosati.
41. Xalqaro iqtisodiy munosabatlarning asosiy shakllari va yo'nalishlari.
42. O'zbekiston tashqi savdo munosabatlari geografiasining sifat jihatidan o'zgarib borishi.

Amaliy mashg'ulotlar uchun quyidagi mavzular tavsiya etiladi:

1. Iqtisodiy fanlarning rivojlanish tarixi
2. Iqtisodiyot nazariyasi fanining predmeti va o'rganish usullari.
3. Ishlab chiqarish jarayoni, uning natijalari va samaradorligi
4. Iqtisodiy tizim modellari
5. Mulkdilik shakllari va mulkdilik munosabatlari.
6. Tovar-pul munosabatlari
7. Bozor iqtisodiyotining mazmuni va uning amal qilishi
8. Bozor iqtisodiyotiga o'tish davri va uning O'zbe kistondagi xususiyatlari
9. Talab va taklif nazariyasi, bozor muvozanati
10. Mukammal bozorda raqobat va monopoliya.
11. Narxning mohiyati va uning shakllanishi.
12. Tadbirkorlik faoliyati va tadbirkorlik kapitali
13. Ishlab chiqarish xarajatlari va foydasi
14. Ish haqi va mehnat munosabatlari
15. Agrar munosabatlar va agrobiznes
16. Milliy iqtisodiyot va uning makroiqtisodiy o'lchamlari.
17. Yalpi ichki mahsulotning tarkibiy tuzilishi.
18. Iqtisodiy taraqqiyot, iqtisodiy o'sish va milliy boylik.
19. Yalpi talab va yalpi taklif.
20. Iste'mol va jamg'arma, ularning manbalari.
21. Investitsiyaning mohiyati va turlari.
22. Milliy iqtisodiyotning muvozanati va mutanosibli rivojlanishi.
23. Iqtisodiyotning siklliligi. Bozor iqtisodiyotida inqirozlar
24. Ishchi kuchi, uning bandligi va ishsizlik
25. Moliya tizimi va moliyaviy siyosat. Soliqlar va uning vazifalari
26. Pul-kredit tizimi va banklar
27. Davlatning iqtisodiy roli
28. Aholi daromadlari va davlatning ijtimoiy siyosati.
29. Jahon xo'jaligi va uning rivojlanish evolyutsiyasi
30. Xalqaro iqtisodiy integrasiya va xalqaro valyuta munosabatlari

IV. Fan bo'yicha 2 semestrda kurs ishi rejalashtirilgan.

V. Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar

Mustaqil ta'lim uchun tavsiya etiladigan mavzular:

1. Iqtisodiy jarayonlarni ilmiy bilishning usullari, O'tish davri iqtisodiyoti nazariyasi, uning belgilari, turlari va qonuniyatlari
2. Ishlab chiqarishning samaradorligi va uning ko'rsatkichlari
3. Mulkni davlat tasarrufidan chiqarish va xususiy lashtirish maqsadi, yo'llari va usullari
4. Xususiy mulkdilik tarmog'ini kengaytirish – mamlakatimizda iqtisodiy islohotlarni chuqurlashtirishning eng muhim ustuvor yo'nalishlaridan biri sifatida.
5. O'zbekistonda milliy bozorni shakllantirish vazifalari.
6. Bozor iqtisodiyotiga o'tishning o'zbek modeli va uning o'ziga xos xususiyatlari.

o'zgarishining ehtimoli. Oliy va past toifali tovarlar. Taklif tushunchasi. Taklif qonuni. Taklif egri chizig'i. Taklif miqdoriga ta'sir ko'rsatuvchi omillar: resurslar narxi va unumdorligi, ishlab chiqarish texnologiyasi, soliqlar va subsidiyalar, boshqa tovarlar narxi, narx o'zgarishining kutilishi, ishlab chiqaruvchilar soni. Iqtisodiy resurslarga talab va taklifning xususiyatlari. Talab va taklif miqdortarining mos kelishi. Qisqa va uzoq davrlarda talabning o'zgarishi. Bozor muvozanati. Xususiy va umumiy muvozanatlik. Talab va taklif egiluvchanligi va ulami belgilab beruvchi omillar. Egiluvchanlik koeffitsientini hisoblash.

10-mavzu. Mukammal bozorda raqobat va monopoliya.

Raqobatning mohiyati va ob'ektiv asoslari. Raqobatning turlari: tarmoq ichidagi va tarmoqlararo raqobat. Raqobat shakllari: sof raqobat, monopolistik raqobat, oligopoliya va sof monopoliya. Raqobatlashish usullari: narx vositasida va narxsiz raqobat. G'irrom va halol raqobat. Damping narxlarni qo'llash. Raqobat kurashining zamonaviy shakllari: mahsulot sifatini oshirish, mahsulotni yangilash, xizmat sifati, reklama, servis, marketing va h.k. Monopoliyaning mohiyati va uning vujudga kelishi sabablari. Kapitalning to'planishi va markazlashuvi. Monopoliyalarning turlari: iqtisodiy va tabiiy monopoliyalar. Legal va sun'iy monopoliyalar. Lerner koeffitsienti. Monopoliyalarning afzalliklari va ijtimoiy-iqtisodiy oqibatlari. SHumpeter gipotezasi. O'zbekistonda raqobat muhitining kuchaytirish borasidagi chora- tadbirlar. Antimonopol qonunchilikning vujudga kelishi. Sherman akti- 1980. Kleyton Akti-1914. Federal savdo Komissiyasi dalolatnomasi- 1914. Sellar Kefauver akti-1950. Monopoliyaga qarshi siyosat. Davlatning tabiiy monopoliyaga qarshi tadbirlari. Monopoliyaga qarshi qonunchilikning shakllanishi. Monopolistik korxonalarni tartibga solish usullari. Monopoliyaga qarshi siyosatning natijalari. Milliy iqtisodiyot raqobatbardoshligini oshirishga qaratilgan chora - tadbirlar. O'zbekiston respublikasining monopoliyalarga qarshi qonunchiligi va uni amalga oshirish mexanizmi.

11-Mavzu. Narxning mohiyati va uning shakllanishi.

Narxning mazmuni va uning obektiv asoslari. Narx to'g'risidagi turli nazariyalar. Tovar xususiyatlarining narxlarda ifodalanishi. Narxning shakllanishiga ta'sir etuvchi omillar. Bozor iqtisodiyoti sharoitida narxning vazifalari. Narx turlari: ulgurji va chakana narxlar. Nufuzli, dumping va dotasiyalangan narxlar. Shartnomaviy, erkin va tartibga solinuvchi narxlar. Hududiy, milliy va jahon bozori narxlar. Narx diapazoni. Narx pariteti. Narx tashkil topishining bozor mexanizmi. Sof raqobat sharoitida narxning shakllanish xususiyatlari. Sotuvchi va xaridor narxlari. Monopoliya sharoitida narxning shakllanishi. Umumiy taklif bo'yicha narx o'zgarishi. Monopsoniya sharoitida narxning shakllanishi. Umumiy talab bo'yicha narxning o'zgarishi. Oligopoliya sharoitida narxning shakllanishi. Ergashish va inkor etish holatlari. Narxdagi etakchilik. Narx siyosati va uning O'zbekistonda amalga oshirilish xususiyatlari. Narxlarni erkinlashtirish yo'llari va bosqichlari.

yo'llari va bosqichlari.

12-mavzu. Tadbirkorlik faoliyati va tadbirkorlik kapitali

Tadbirkorlik faoliyatining mohiyati va iqtisodiy mazmuni. Tadbirkorlik faoliyatining rivojlanish shart-sharoitlari. Tadbirkorlik faoliyatining shakllari: davlat, jamoa, xususiy, aralash va boshqa hosila shakllari. Kooperativ, xususiy va yakka tartibdagi tadbirkorlik. Korxonalar tadbirkorlik faoliyatining asosiy va boshlang'ich bo'g'ini. Aksiyadorlik jamiyati va aksiyadorlik kapitali. Aksiya va uning turlari. Aksiya kursi. Dividend va ta'sischi foydasi. Aksiya nazorat paketi. Obligatsiyalar. Marketing, uning maqsadi, vazifalari va tamoyillari. Menjement — korxonalarini boshqarish tizimi sifatida. Menjementning maqsadi va vazifalari. Tadbirkorlik kapitalining mohiyati. Tadbirkorlik kapitalining doiraviy aylanishi va uning bosqichlari. Tadbirkorlik kapitalining funksional shakllari: pul, umumli kapital va tovar. Tadbirkorlik kapitali turli shakllarining doiraviy aylanish xususiyatlari. Tadbirkorlik kapitalining aylanishi. Asosiy va aylanma kapital, ularning farqi belgilari. Kapitalning aylanish vaqti va tezligi. Asosiy kapitalni takror ishlab chiqarish: jismoniy va ma'naviy eskirishi hamda qayta tiklanishi. Amortizatsiya va uning normasi. Jadallashgan amortizatsiya. Asosiy va aylanma kapitaldan foydalanish samaradorligi va uning ko'rsatkichlari. Asosiy kapitaldan foydalanish samaradorligini oshirish yo'llari.

13-mavzu. Ishlab chiqarish xarajatlari va foydasi.

Ishlab chiqarish omillarining o'zaro bog'liqligi. Ishlab chiqarish xarajatlari tushunchasi va uning tarkibi. Jamiyat va korxonalar xarajatlari. Ishlab chiqarish xarajatlari mazmuni, tarkibi va turlari. Muomala xarajatlari. Ichki va tashqi xarajatlar. Doimiy va o'zgaruvchi xarajatlar. Xarajatlarni minimallashtirish qoidasi. Tannarx tushunchasi. Korxonalar (firma)ning pul tushumlari va foydasi. Foydaning mazmuni, uning taqsimlanishi va ishlatilishi. Xarajatlar va daromadlar egri chizig'i. Umumiy foyda. Foydaning tarkib topish bosqichlari. Foyda miqdoriga ta'sir ko'rsatuvchi omillar. Yalpi foydaning taqsimlanishi. Iqtisodiy foyda va buxgalteriya foydasining farqlanishi. Sof foyda. Foyda normasi va massasi hamda ularni hisoblash. Foyda normasiga ta'sir ko'rsatuvchi omillar.

14-mavzu. Ish haqi va mehnat munosabatlari.

Ish haqi to'g'risida turlicha nazariyalar. Ish haqining mohiyati va iqtisodiy mazmuni. Nominal va real ish haqi. Real ish haqining darajasi va o'zgarishiga ta'sir ko'rsatuvchi omillar. Ish haqining tabaqalanishi. Ish haqini tashkil qilish shakllari va tizimlari. Tarif tizimi. Minimal ish haqi. Mehnat munosabatlari. Mehnat shartnomalari. Kasaba uyushmalarining tadbirkorlar va davlat bilan o'zaro munosabatlari. Kasaba uyushmalarining ish haqi darajasini oshirish yo'llari. Ishchi kuchi talabi va taklifini o'zgartirish. Kasb bo'yicha malaka darajasini listenziyalash. Jamoa shartnomalari va ijtimoiy sug'urta tizimi. Mehnat munosabatlarini tartibga solishda davlatning roli. Ishchi kuchi bozori. Ishchi kuchiga talab va taklif hamda uni aniqlovchi omillar. Ishchi kuchi bozorining ijtimoiy-iqtisodiy xususiyatlari. Fillips egri

Mutlaq va nisbiy qashshoqlik ta'rifi. Qashshoqlikning sabablari.

29-mavzu. Jahon xo'jaligi va uning rivojlanish evolyutsiyasi.

Xalqaro iqtisodiy munosabatlarning mazmuni va shakllari. Kapitalning xalqaro harakati. Ishchi kuchining xalqaro migratsiyasi. Jahon xo'jaligi aloqalarini xalqaro tartibga solish. Moliya, valyuta va kredit, jahon savdosi sohalaridagi tartibga soluvchi tuzilmalar. Davlatlararo iqtisodiy integratsiyaning rivojlanishidagi shart-sharoitlar. Turli mintaqalardagi asosiy integratsion guruhlari. Yevropa Ittifoqi (YeI), Erkin savdo to'g'risida Shimoliy Amerika bitimi (NAFTA), Janubi-Sharqiy Osiyo mamlakatlari asosiy asosiyasi (AKEAN), Mustaqil davlatlar hamdo'stligi (MDH), SHanxay hamkorligi. O'zbekistonning jahon iqtisodiyotiga qo'shilishining shart-sharoitlari. Respublikaning jahon xo'jaligiga integratsiyalashuvining global, transkontinental, mintaqalararo va mintaqaviy darajalari. O'zbekiston tashqi iqtisodiy faoliyatining asosiy yo'nalishlari.

30-mavzu. Xalqaro iqtisodiy integratsiya va xalqaro valyuta munosabatlari

Xalqaro iqtisodiy integratsiya jarayonlari to'g'risidagi turlicha nazariyalar Xalqaro iqtisodiy integratsiyaning mazmuni. Xalqaro iqtisodiy integratsiyaning asosiy shakllari. Jahondagi asosiy integratsion guruhlarning amal qilish xususiyatlari. Ochiq iqtisodiyot va uning o'ziga xos belgilari. Xalqaro mehnat taqsimoti va xalqaro savdo to'g'risidagi turlicha nazariyalar. Xalqaro savdoning mazmuni, eksport va import, ular o'rtasidagi nisbatning o'zgarishi. Eksport kvotasi. Eksport va import multiplikatori. Eksport va import hajmi o'zgarishining yalpi milliy ishlab chiqarish hajmiga ta'siri. Xalqaro savdoning xususiyatlari. Protektsionizm va erkin savdo siyosatlari. Eksportni rag'batlantirish usullari. Xalqaro savdo to'g'risidagi turli xil nazariyalar. Mutlaq ustunlik va qiyosiy ustunlik nazariyalari. Xeksher-Olin-Samuels model. To'lov balansi va uning tarkibi. Tashqi savdo balansi. Absorbsiya. Kapital harakati balansi. Rasmiy zaxiralarning asosiy ko'rinishlari. Rasmiy zaxiralar bo'yicha operatsiyalar. Jahon moliyaviy-iqtisodiy inqirozining vujudga kelishida tashqi qarz va tashqi savdo balansidagi nomutanosibliklar kuchayishining ta'siri. Xalqaro valyuta-Kredit munosabatlari. Milliy va xalqaro valyuta tizimi. Jahon valyuta tizimining rivojlanish bosqichlari: oltin standart, oltin-devizli va suzib yuruvchi valyuta tizimi. Valyuta kursi va unga ta'sir ko'rsatuvchi omillar. Xarid qilish layoqati pariteti nazariyasi. Valyuta-moliya sohasidagi davlatlararo tashkilotlar faoliyatining rivojlanishi. Xalqaro valyuta fondi. Evropa valyuta tizimi. Xalqaro tiklanish va taraqqiyot banki. Xalqaro moliyaviy korporatsiya. Iqtisodiy hamkorlik va rivojlanish tashkiloti.

III. Amaliy mashg'ulotlari bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar

Amaliy mashg'ulotlar multimedialar qurilmalari bilan jibozlangan auditoriyada bir akademik guruhga bir professor-o'qituvchi tomonidan o'tkazilishi zarur. Mashg'ulotlar faol va interaktiv usullar yordamida o'tilishi, mos ravishda munosib pedagogik va axborot texnologiyalar qo'llanilishi maqsadga muvofiq.

vazifalari va turlari. Kredit munosabatlarining ob'ektlari va sub'ektlari. Kredit resurslarining manbalari. Kredit berish tamoyillari. Foiz stavkasi va uning darajasini aniqlovchi omillar. Kredit-pul tizimini davlat tomonidan tartibga solish. Bank tizimi. Banklarning iqtisodiy mazmuni. Markaziy bank va uning vazifalari. Tijorat banklari va ularning vazifalari. Bank operatsiyalari va bank foydasining hosil bo'lishi. Bank tizimining takomillashtirilishi. Pul - Kredit siyosati. O'zbekistonda milliy valyutani mustahkamlash, so'mning xarid quvvatini oshirib borish va barqarorligini ta'minlash vazifalari. Milliy valyuta almashuv kursining barqarorligiga erishish. Inflyatsiyaning mazmuni va turlari

27-mavzu. Davlatning iqtisodiy roli.

Iqtisodiyotni tartibga solishning mohiyati va zarurligi. Iqtisodiyotni tartibga solishning klassik, monetaristik, keynscha nazariyalari. Iqtisodiyotni davlat tomonidan tartibga solishning maqsadi. Davlatning iqtisodiy vazifalari: bozor munosabatlari qatnashchilarini huquqiy himoyalash, raqobatchilik muhitini vujudga keltirish; resurslar, mahsulotlar va daromadlarni qayta taqsimlash; iqtisodiyotning va pul muomalasining barqarorligini ta'minlash; tashqi iqtisodiy faoliyatni tartibga solish. Fan-texnika taraqqiyoti, tarkibiy, ijtimoiy va mintaqaviy siyosatni amalga oshirishda davlatning o'rni. Davlatning iqtisodiyotni tartibga solishdagi bevosita va bilvosita usullari. Iqtisodiyotning davlat sektori va uning chegaralari. Davlat buyurtmalari va davlat xaridlari. Iqtisodiyotni bevosita tartibga solishning ma'muriy vositalari. Tartibga solishning tashqi iqtisodiy usullari.

28-mavzu. Aholi daromadlari va davlatning ijtimoiy siyosati

Aholi daromadlari, ularning turlari va shakllanish manbalari. Nominal va real daromad. Daromadlarning tabaqalanish sabablari va omillari. Turmush darajasi va sifati. Turmush farovonligi va qashshoqlikning ko'rsatkichlari. Oila byudjeti: daromadlar va xarajadlar tarkibi. Farovonlikning quyi chegarasi. Turmush tarzi. Yashash minimumi. Iste'molchilik savati. Daromadlar tengsizligi va uning darajasini aniqlash. Lorenst egri chizig'i. Distel va Jmi koeffitsientlari. Kuznest gipotezasi. Bozor iqtisodiyoti sharoitida daromadlar tengsizligini keltirib chiqaruvchi omillar. Daromadlarni davlat tomonidan qayta taqsimlash g'oyasi, maqsadi va dastaklari. Ijtimoiy to'lovlar. Ijtimoiy siyosat, progressiv soliq stavkasi va eng kam oylik ish haqining amal qilish siyosatlari. O'zbekiston bozor iqtisodiyotiga o'tish sharoitida aholini ijtimoiy himoyalashning asosiy yo'nalishlari. Daromadlarning eng kam va o'rta darajasini muntazam oshirib borish. Ichki iste'mol bozorini himoya qilish. Aholining kam ta'minlangan tabaqalarini ijtimoiy himoyalash va qo'llab-quvvatlash. Ijtimoiy siyosatni amalga oshirishda sifat jihatidan yangi bosqichga o'tilishi. O'zini - o'zi bandlegini ta'minlash oila byudjeti daromadlarini oshirishning qo'shimcha manbaiga aylanib borayotganligi. Turmush darajasi ko'rsatkichlari. Turmush darajasini va daromad taqsimlanishini taqqoslash. Mutlaq va nisbiy qashshoqlik ta'rifi. Qashshoqlikning sabablari.

aniqlanishi va sifat o'lchamlari. Nufus qonuni. Aholining tabiiy o'sishi. Ishchi kuchi migratsiyasi va uning shakllari. Ishchi kuchi bandligi to'g'risida turli xil nazariyalar. O'zbekistonda ishchi kuchi bandligini ta'minlash va ishsizlarni ijtimoiy himoyalash borasida davlat siyosatining asosiy yo'nalishlari.

15-mavzu. Agrar munosabatlar va agrobiznes.

Agrar munosabatlar va ularning bozor tizimidagi o'rni. Erning resurs sifatidagi o'ziga xosligi. Erning tabiiy va iqtisodiy unumdorligi. Qishloq xo'jaligida takror ishlab chiqarishning xususiyatlari. Er mulkchilik va xo'jalik yuritish ob'ekti. Erga egalik va erdan foydalanish huquqi. Er rentasiga bo'lgan turli xil nazariy yondashuvlar va ularning tarixiy shakllari. Er rentasining mazmuni va turlari: differensial renta, absolyut renta, monopol renta, undirma sanoat va qurilish uchastkalaridan olinadigan renta. Ijara haqi. Erning narxi va uni belgilovchi omillar. Agrosanoat integratsiyasi. Agrosanoat majuasi va uning sohalari. Agrobiznes va uning turlari. Dehqon va fermer xo'jaliklari. Agrofirma, agrosanoat birlashmasi, agrosanoat kombinatlari. O'zbekistonda agrar islohotlarni amalga oshirishning asosiy yo'nalishlari. Erlarning meliorativ holatini yaxshilash choralari. SHaxsiy tomoqalarning kengaytirilishi. Qishloq xo'jalik ishlab chiqarishi tarkibiy tuzilishini takomillashtirish. Xo'jalik yuritishning samarali shakllarini rivojlantirish. Fermer xo'jaliklari er maydonlari hajmini optimallashtirish. Qishloq joylarda ishlab chiqarish va ijtimoiy infratuzilmani jadal rivojlantirish.

16-mavzu. Milliy iqtisodiyot va uning makroiqtisodiy o'lchamlari. Milliy iqtisodiyotning mazmuni va uning tuzilishi. Makroiqtisodiyot. Makroiqtisodiy tahlil va uning vazifalari. Asosiy makroiqtisodiy ko'rsatkichlar. Milliy mahsulotning iqtisodiy mazmuni va uning harakat shakllari. Yalpi milliy mahsulot va yalpi ichki mahsulot. Nominal va real yalpi ichki mahsulot. Narx indeksi.

17-mavzu. Yalpi ichki mahsulotning tarkibiy tuzilishi.

Yalpi ichki mahsulotning tarkibiy tuzilishi. Sof milliy mahsulot, milliy daromad va shaxsiy daromad. Yalpi milliy daromad. Xufyona iqtisodiyot, uning o'lchamlari va namoyon bo'lish shakllari. Milliy hisoblar tizimi. YAIMni hisoblashga qo'shilgan qiymatlar bo'yicha yondashuv. YAIMni hisoblashga sarf-xarajatlar bo'yicha yondashuv. Uy xo'jaliklarining iste'mol sarflari. Investitsion sarflar. Davlat sarflari. Chet elliklarning sarflari. YAIMni hisoblashga daromadlar bo'yicha yondashuv. YAIMni hisoblash usullarining afzalliklari va kamchiliklari. YAIM va ijtimoiy farovonlik.

18-mavzu. Iqtisodiy taraqqiyot, iqtisodiy o'sish.

Iqtisodiy taraqqiyot va—iqtisodiy rivojlanish tushunchalari mazmuni. Iqtisodiy o'sish uning mezonlari va ko'rsatkichlari. Iqtisodiy o'sish sur'ati. Iqtisodiy o'sishning ekstensiv va intensiv turlari. Iqtisodiy o'sishning alohida tomonlarini tavsiflovchi ko'rsatkichlar. Iqtisodiy o'sishning omillari. Yalpi talab va yalpi taklif o'zgarishining iqtisodiy o'sishga ta'siri. Iqtisodiy o'sishda taqsimlash omillarining o'rni. Real mahsulot o'sishini aniqlab

o'sishda taqsimlash omillarining o'rni. Real mahsulot o'sishini aniqlab beruvchi omillar. Iqtisodiy o'sishning keynscha va neokeynscha modellari. Kobb-Duglas modelining mazmuni. R.Xarrod va E.Domar modellari. V.Leontevning xarajatlar-natijalar modeli. Noldarajadagi iqtisodiy o'sish konsepsiyasi.

19-mavzu. Yalpi talab va yalpi taklif

Yalpi talab tushunchasi va uning hajmiga ta'sir qiluvchi omillar. Yalpi talab egri chizig'i. Narx darajasi oshirishning foiz stavkasi va yalpi talabga ta'siri Yalpi taklif tushunchasi, uning hajmi va tarkibiga ta'sir etuvchi omillar. Yalpi taklif egri chizig'i. Yalpi talab va yalpi taklif o'rtasidagi muvozanat va uning o'zgarishi. Xrapovik samarasi.

20-Mavzu. Iste'mol va jamg'arma, ularning manbalari.

Iste'molning mazmuni va uning turlari. Shaxsiy, umumiy va ijtimoiy iste'mol. Iste'mol fondi va iste'molchilik sarflari. Jamg'arma va uning maqsadi. Iste'mol va jamg'arma o'rtasidagi nisbatning o'zgarishi. Iste'mol va jamg'arma darajasini belgilovchi omillar. Iste'mol va jamg'armaga daromaddan tashqari ta'sir ko'rsatuvchi omillar. Iste'mol va jamg'armaga o'rtacha va keyingi qo'shilgan moyillik va ulami aniqlash. Iqtisodiy jamg'arishning mazmuni va uning manbalari. Ishlab chiqarish va noishlab chiqarish maqsadidagi jamg'arish. Jamg'arish normasi. Nominal va real jamg'arish.

21-mavzu. Investitsiyaning mohiyati va turlari.

Investitsiyalarning mazmuni va vazifalari. Investor va investitsion faollik tushunchalari. Investitsiyalarning manbalari va tuzilishi. Investitsiyalarga sarflar darajasini belgilovchi omillar. Yalpi va sof investitsiyalar. Yalpi investitsiya va amortizatsiya nisbati o'zgarishining iqtisodiyotga ta'siri. Jamg'arma va investitsiya o'rtasidagi nisbat. Jamg'arma va investitsiya o'rtasidagi muvozanatning klassik va keynscha modellari, ular o'rtasidagi farqlar. Milliy iqtisodiyotni rivojlantirishda ichki investitsiyalarning o'rni va chet el investitsiyalarini jalb qilishning ahamiyati. Tarkibiy o'zgarishlarni izchil amalga oshirishda qulay investitsiya muhitining yaratilishi.

22-mavzu. Milliy iqtisodiyotning muvozanati va mutanosibli rivojlanishi.

Iqtisodiy muvozanatlik tushunchasi. Umumiy iqtisodiy va xususiy muvozanatliklar. Turg'un va muftasil o'zgarib turuvchi muvozanatlik. Iqtisodiy muvozanat darajasini aniqlash usullari. Yalpi sarflar va ishlab chiqarish hajmini taqqoslash usuli. Tarmoqlararo balans, harajat va natija usuli. Restession va inflyastion farq. Jamg'arma va investitsiyalarni taqqoslash usuli. Multiplikator samarasi. Akselektor samarasi. Tejamkorlik paradoksi. Iqtisodiy mutanosiblik va uning turlari. Mutanosibliklarning tasniflanishi. Mutanosibliklarni ta'minlash orqali milliy ishlab chiqarishning muvozanatli rivojlantirish maqsadlari. O'zbekistonda iqtisodiyotni tarkibiy o'zgartirish, diversifikatsiyalash modernizatsiyalash asosida mutanosibli rivojlantirish. Makroiqtisodiy barqarorlashtirish siyosatini amalga oshirish

natijalari. Iqtisodiyot tarkibiy tuzilishidagi o'zgarishlar. Innovation texnologiyalarni joriy qilish bo'yicha maqsadli loyihalarni o'z ichiga oluvchi uzoq muddatli dasturlarning ahamiyati.

23-Mavzu. Iqtisodiyotning siklliligi Bozor iqtisodiyotida inqirozlar.

Iqtisodiy tebranishlar. Sikl tebranishlarning oqibatlari. Iqtisodiyotning sikllil rivojlanishi. Iqtisodiy sikl fazalari. Iqtisodiy sikl nazariyalari. Eksternal va internal nazariyalar. Sof monetar nazariya. Etarlicha iste'mol qilmaslik nazariyasi. Jamg'arish nazariyasi. Psixologik nazariya. Iqtisodiy sikl turlari.

24-mavzu. Ishchi kuchi, uning bandligi va ishsizlik

Fillips egri chizig'i. Ishchi kuchini takror hosil qilish. Ishchi kuchining miqdoriy aniqlanishi va sifat o'lchamlari. Nufus qonuni. Aholining tabiiy o'sishi. Ishchi kuchi migratsiyasi va uning shakllari. Ishchi kuchi bandligi to'g'risida turli xil nazariyalar. O'zbekistonda ishchi kuchi bandligini ta'minlash va ishsizlarni ijtimoiy himoyalash borasida davlat siyosatining asosiy yo'nalishlari. Bandlik, ishsizlik va to'liq bandlik tushunchasi. Bandlikning o'zgarish shakli va darajasi. Ishsizlikning sabablari va turlari. Ishsizlik oqibatlari. Ishsizlikni kamaytirish siyosati. Ishsizlik darajasi - ish beruvchilar, ishchi kuchi va ishsizlik darajasini hisoblash. Ishsizlik va uning turlari. Frikstion, tarkibiy va stiklik ishsizlik. Institutional, texnologik, hududiy, yashirin, turg'un ishsizlik. Ishsizlikning tabiiy darajasi. Ishsizlik darajasi va uni aniqlash. Ishsizlikning iqtisodiy va ijtimoiy oqibatlari. A.Ouken qonuni. Ishsizlik va inflyatsiyaning o'zaro bog'liqligi.

25-mavzu. Moliya tizimi va moliyaviy siyosat. Soliqlar va uning vazifalari

Moliya tizimi va uning bo'g'inlari. Moliyaning mazmuni va takror ishlab chiqarishdagi ahamiyati. Moliyaviy munosabatlarining ob'ektlari va sub'ektlari. Moliyaning vazifalari. Davlat byudjeti va uning moliyaviy resurslarni shakllantirishdagi ahamiyati. O'zbekiston Respublikasi davlat byudjetining tuzilishi. Davlat byudjetining daromadlari va xarajatlari tarkibi. Byudjet taqchilligi va davlat qarzlari, ularning iqtisodiyotga ta'siri. Davlat ichki qarzi. Davlat tashqi qarzi. Moliyaviy siyosat. Fiskal (soliq-byudjet) siyosat va uning moliyaviy barqarorlikni ta'minlashdagi o'rni. Bozor iqtisodiyoti sharoitida soliqlar va uning vazifalari. Soliqlik solish tamoyillari. Soliqlik imtiyozlari. Soliqlarning turkumlanishi. Laffer egri chizig'i. Soliqlik yuki va uning darajasini aniqlash. Soliqlik yukining taqsimlanishi. O'zbekistonda solliq tizimining soddalashtirilishi va unifikatsiya qilinishi. Soliqlik sohasini yanada erkinlashtirishning asosiy yo'nalish va natijalari. Moliyaviy siyosat. Fiskal (soliq - byudjet) siyosat va uning moliyaviy barqarorlikni ta'minlashdagi o'rni. Soliqlik sohasini yanada erkinlashtirishning asosiy yo'nalish va natijalari.

26-mavzu. Pul-kredit tizimi va banklar

Pul muomalasi. Muomala uchun zarur bo'lgan pul miqdorini aniqlash. Pul muomalasi qonuni. Pulning aylanish tezligi. Pul miqdorini aniqlashga turlicha yondashuvlar. Pul agregatlari. Pul bozorida talab va pul taklifi. Pul